

норматива грозит серйозним штрафом). Однак, правила змінюються достатньо швидко, і не завжди застосовуються з належним упорством і послідовністю.

Іноземним інвесторам настоятельно рекомендується провести дослідження ситуації перед прийняттям остаточного рішення, з метою визначення можливої відповідальності за порушення нормативів в області охорони навколишнього середовища.

З того часу, коли до влади вперше прийшло уряд "Солидарності", в Польщі неуклонно проводилася жорстка грошова і фінансова політика, метою якої була стабілізація економіки і створення сильного приватного сектору.

Для зміцнення фінансового стану держави застосовувалися різні заходи: лібералізація цін, скорочення субсидій для підприємств і інших бюджетних витрат, реформа податкової системи. Перший етап лібералізації цін був пройдений в серпні 1989 року, коли були звільнені ціни на продукти харчування. До кінця 1994 року лише невелике число продуктів і послуг залишалося в сфері державного регулювання (оплата за центральне опалення, ціни на основні ліки). Реформа податкової системи включала перехід від податкування підприємств до податкування особистих доходів, введення податку на споживання, підвищення ефективності державної податкової системи.

Висновок. Таким чином, ми можемо помітити, що політика реформ прийнятих польським урядом і спрямованих на покращення економічної ситуації принесла позитивні результати.

Бібліографічний список

1. <http://www.krakow.ru/polska/ekonomika.html>.
2. <http://polska.ru/biznes/ekonomika/index.shtml>.

СЕРДЮК А.С., ст.гр. МРКК-04

Наук. керів.: Худолей О.Г., к.т.н., доц.

Донецький національний технічний університет,
м. Донецьк.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Розглянуто інвестиційний потенціал України та визначені напрямки його поліпшення. Відзначені основні фактори які впливають на покращення інвестиційної привабливості.

Актуальність: Після проголошення Акту про незалежність України, перед новою державою відкрилися можливості самостійного входження в світову економічну спільноту. Для цього Україна володіє всіма можливостями – по загальних об'ємах природних ресурсів, економічному потенціалу і підготовленості людських ресурсів країна займала високе місце в світовій таблиці про ранги і мала перспективу для перетворення на одну з розвинених країн світу. На жаль, із-за невмілого керівництва і нездатності в найкоротші терміни провести реорганізацію економіки і налагодити грамотне і ефективно управління нею, цього не сталося.

Мета дослідження: аналіз економічного становища України і заходи які можуть сприяти залученню інвестицій в Українську економіку.

Основна частина: У економіці України стався характерний для перехідних етапів країн третього світу процес перерозподілу власності не на користь держави. Значна частина економічно рентабельних підприємств і виробництв були передані

(приватизовані) до приватних рук і держава значною мірою втратила контроль над ними.

Основна причина перманентної кризи в економіці України криється у відсутності реального системного державного контролю над економікою країни. Нездатність апарату управління держави здійснити економічні реформи, що дозволяють перекласти економіку України з соціалістичних правил гри на капіталістичні, заставляє її "плисти за течією", а окремим галузям і підприємствам виживати чи не завдяки заповзятливості їх керівників.

Не дивлячись на відмічені обставини, величезний потенціал закладений в економіку України ще в роки радянської влади дозволяє їй по виробництву окремих видів продукції до цих пір входити в першу десятку найбільших виробників світу.

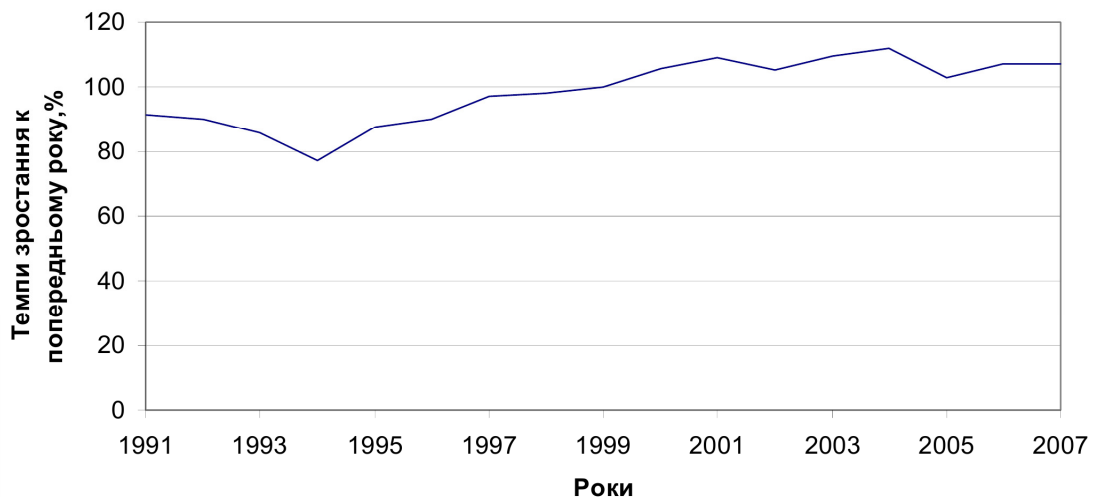

Рисунок 1 – Темпи зростання внутрішнього валового продукту України, %.

Для динамічного розвитку економіки України необхідне проведення ефективної інвестиційної політики. Сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежать оновлення виробництва, модернізація і нарощування основних фондів підприємств народного господарства, успіх структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Слід зазначити, що в нинішніх умовах залучення іноземних інвестицій в економіку є чинником зростання ВВП, важливим джерелом створення робочих місць, зрештою, сприяє успішній інтеграції України в європейське і світове господарство.

По оцінках експертів, для нормального розвитку економіки України потрібно додаткових інвестицій від 80 до 100 млрд. дол. США. В той же час прямі іноземні інвестиції за тринадцять років незалежності склали всього лише 5,3 млрд. дол. Цифра більш ніж скромна. Наприклад, Чехія за цей же час отримала більше 20 млрд. дол. Щорічні інвестиції до Польщі складають 4–5 млрд. дол., тоді як до України – 0,5 млрд. По об'ємах іноземних інвестицій на душу населення Україна поступається навіть Албанії і Казахстану. За даними американської асоціації Economist Group, по рівню інвестиційної привабливості Україна знаходиться в сьомому десятку країн. Згідно з офіційною статистикою, щорічний приріст іноземного капіталу, що інвестується, в країну складає близько 15%, але це без врахування грошей, що вивозяться нерезидентами з України. Зараз на кожні три долари вкладених інвестицій доводиться один долар офіційно вивезеного капіталу. Це пояснюється розірванням інвестиційних договорів із-за підвищення інвестиційних ризиків в країні.

Найважливішим завданням державного управління на даному етапі є поліпшення

і стабілізація інвестиційного клімату як країни в цілому, так і окремих її регіонів.

На сучасному етапі необхідно створити національну систему критеріїв оцінки регіонів (областей, міст і тому подібне), у тому числі для визначення ефективності роботи місцевих органів влади по формуванню інвестиційного середовища і залученню інвестицій. Для цього, в першу чергу, необхідно проаналізувати дві основні групи чинників – інвестиційний потенціал і інвестиційний ризик.

Інвестиційний потенціал – показник кількісний, такий, що враховує основні макроекономічні характеристики, насиченість території чинниками виробництва (природними ресурсами, робочою силою, основними фондами, інфраструктурою і тому подібне), споживчий попит населення і інші показники.

Інвестиційний ризик – характеристика імовірнісна і якісна, він оцінює вірогідність втрати інвестицій і доходу від них. Можна виділити наступні чинники ризику: політичний, економічний, соціальний, кримінальний, екологічний, фінансовий, законодавчий.

Оцінка інвестиційних ризиків, у свою чергу, дає базу для розробки програм регулювання інвестиційного клімату. Основні напрями по поліпшенню привабливості України повинні ґрунтуватися на обліку і розвитку наступних чинників.

1. Лібералізація і дерегулювання підприємницької діяльності. Має бути створена працююча схема по виявленню і швидкому усуненню бар'єрів для створення, ведення і закриття бізнесу. Вона включає комплекс заходів щодо зниження міри втручання з боку держави в приватний бізнес, надання приватним підприємцям можливості діяти вільно і отримувати прибуток в умовах чесної конкуренції.

2. Стабільність і передбаченість правового поля. Необхідно погоджувати існуючі, розробити і ухвалити нові закони, що встановлюють єдині правила для підприємств всіх форм власності. В першу чергу, така робота має бути проведена відносно цивільного, трудового, податкового і комерційного кодексів, законодавства про захист прав у сфері інтелектуальної власності, патентах, політиці передачі технологій і прямих іноземних інвестиціях.

Не менш важливим має бути і забезпечення реального дотримання міжнародних договорів і виконання вирішень іноземних арбітражів. Міжнародне інвестиційне співтовариство має бути упевнене в тому, що будь-які угоди що прийняті міжнародним нормам і правилам, мають силу в Україні.

3. Корпоративне і державне управління. Цей напрямок повинен включати комплекс заходів по врегулюванню корпоративних прав, діяльності державної адміністрації і приватизації державної власності. Необхідне створення такої системи відносин між державою і бізнесом, яка мінімізувала б можливості для корупції на всіх рівнях управління.

4. Лібералізація зовнішньої торгівлі і вільний рух іноземного капіталу. Цей інвестиційний чинник повинен включати комплекс заходів щодо стимулювання вільного переміщення товарів, послуг і капіталів між державами. Першочерговому врегулюванню в данному напрямку підлягають наступні сфери:

- митна і транспортна політика, у тому числі боротьба з контрабандою, створення уніфікованої митної практики в різних областях країни;
- сертифікація, включаючи спрощення процедури здобуття сертифікатів на товари, що імпортуються в країну, взаємне визнання сертифікатів якості продукції і міжнародної організації стандартів ISO;
- страховий ринок, що передбачає вдосконалення законів українського страхового ринку;
- ринок праці, що випробовує брак професіоналів на українському ринку праці, особливо в державному секторі

5. Розвиток фінансового сектора. Стан фінансового сектора має ключове значення для інвесторів. Тому робота у вказаному напрямку є найбільш важливою для поліпшення інвестиційного клімату і вимагає проведення наступного комплексу заходів:

- зняття обмежень на процентні ставки по банківських кредитах і позиках;
- відміна програм пільгового надання кредитів;
- розширення автономії Національного банку. Його основною метою має бути підтримка внутрішньої і зовнішньої стабільності, без врахування політичних міркувань;
- оздоровлення банківського сектора шляхом удосконалення контролю за банківською діяльністю для підвищення довіри інвесторів до українських банків;
- заохочення конкуренції у фінансовому секторі шляхом розширення діяльності іноземних банків і інших фінансових організацій в Україні.

6. Зниження рівня корупції. Необхідно створити таку систему стосунків органів влади і бізнесу, яка мінімізує можливості зловживання державних чиновників, забезпечить послідовність у виконанні ухвалених законів і постанов, полегшить здобуття дозволів, ліцензій і санкцій.

7. Зниження політичного ризику. Політична стабільність і незалежність економічних пріоритетів від змін в органах влади була і залишається одним з найважливіших позитивних чинників при ухваленні інвестиційного рішення. Необхідно ухвалити закони, що гарантують неможливість довільного відчуження приватної власності.

8. Імідж і програми просування країни. Довгострокові цілі по залученню зовнішніх інвестицій вимагають постійних зусиль по формуванню привабливого іміджу країни. Необхідно сформулювати і широко освітлювати державну політику і готовність уряду здійснювати радикальні заходи, орієнтовані на ринкову економіку; публічно підтримувати інвестиції; підсилити комерційні відділи зарубіжних посольств.

9. Формування інвестиційних стимулів. Мета дій в цьому напрямі – створення інвестиційних стимулів, аналогічних стимулам торговельних партнерів країни.

При цьому необхідно уникати вибіркового стимулювання, яке може призвести до неефективного розподілу ресурсів. Основні заходи в цьому напрямі: встановити ставки оподаткування на рівні, аналогічному рівню сусідніх країн або країн-конкурентів; відмінити спеціальні інвестиційні пільги і привілеї, направлені на вибіркочну підтримку окремих галузей, компаній або регіонів.

Значно збільшити приплив інвестицій можна лише за умови розвитку всього комплексу чинників, що формують інвестиційний клімат.

Зараз в Україні залученням інвестицій займається багато хто, як на державному, так і на регіональному рівнях. Відсутність у більшості учасників досвіду по залученню і управлінню інвестиціями, їх неузгоджені дії і відсутність заставних механізмів приводить до неефективної роботи в цьому напрямі.

Висновок. Перелічені міри звичайно ж не вирішують всіх проблем по залученню інвестицій в економіку країни, але їх можна розглядати як основні напрямки у сфері вдосконалення інвестиційного процесу.

Бібліографічний список

1. <http://www.zn.kiev.ua>.
2. <http://bin.com.ua>.
3. <http://file.liga.net>.
4. <http://www.dengi-info.com>.